

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI VESIHUOLLON JA PATOJEN TURVALLISUUDEN, TOIMINTAVARMUUDEN JA VARAUTUMISEN HANKKEISIIN VUOSINA 2023-2035 MYÖNNETTÄVÄSTÄ VALTIONAVUSTUKSESTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN 1 §:N MUUTTAMISESTA

1 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vesihuollon ja patojen turvallisuuden, toimintavarmuuden ja varautumisen hankkeisiin vuosina 2023–2035 myönnettävästä valtionavustuksesta annettua valtioneuvoston asetusta (625/2023, jäljempänä kansallinen asetus). Tarkoitus on päivittää asetuksen 1 §:n 2 momenttia EU:n uuden de minimis -asetuksen (Komission asetus (EU) 2023/2831¹, jäljempänä de minimis -asetus) vuoksi.

De minimis -asetuksessa säädetään niistä reunaehdoista, joita valtionavustuksissa on noudatettava, jos tukea myönnetään ilman komission ennakkohyväksyntää. Kansallinen sääntely olisi ajantasaistettava de minimis -asetuksen mukaiseksi kuuden kuukauden kuluessa mainitun EU:n asetuksen voimaantulosta.

Kansallisen asetuksen muutos on tarpeen, jotta de minimis -asetuksen säännöksiä vähämerkityksellisestä tuesta ja tuen kasautumisesta voidaan soveltaa tarkoituksenmukaisiin hankkeisiin. Muutos toteutettaisiin tarkistamalla säädösviittaus kansallisen asetuksen 1 §:n 2 momentissa. Ehdotettu muutos on luonteeltaan tekninen.

Asetus ehdotetaan annettavaksi valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n nojalla. Asetusmuutos on tarkoitettu tulemaan voimaan 17.6.2024.

2 YLEISPERUSTELUT

2.1 Nykytila ja sen arviointi

Kansallinen ja EU:n lainsäädäntö

Siltä osin, kun tuki kohdistuu hakijan taloudelliseen toimintaan, sovelletaan valtionavustuslain ja vesihuollon ja patojen turvallisuuden, toimintavarmuuden ja varautumisen hankkeisiin vuosin 2023-2035 myönnettävästä valtionavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen lisäksi Euroopan unionin valtioneuvoston päätöksen mukaisesti. Voimassa olevan kansallisen asetuksen mukaista tukea myönnettäessä sovellettavia Euroopan unionin valtioneuvoston päätöksiä ovat (1 §:n 2 mom.):

1) tiettyjen tukimuotojen toteutamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annettu komission asetus (EU) N:o 651/2014, jäljempänä *yleinen ryhmäpoikkeusasetus*; tai

2) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettu komission asetus (EU) N:o 1407/2013, jäljempänä *yleinen de minimis -asetus*.

Jos valtionavustusta myönnetään taloudelliseen toimintaan ja valtiontukien tunnusmerkit täyttyvät, avustukset tulee myöntää valtiontukena. Seurauksena EU:n valtioneuvoston päätösten mukaisesti sovellettavaksi. Komissio on antanut yksityiskohtaisia säännöksiä siitä, millaiset valtiontuet ovat sallittuja ja siitä, millaisia menettelytapoja tukia myönnettäessä tulee noudattaa. EU:n valtioneuvoston päätösten mukaisesti mahdollistaa tuen ja tukiohjelman, jos kansallinen sääntely on sovelsoinnussa EU:n valtioneuvoston päätösten mukaisesti asetettujen vaatimusten kanssa.

¹ Komission asetus (EU) 2023/2831, annettu 13 päivänä joulukuuta 2023, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen. Linkki https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202302831

Kansallisen asetuksen 1 §:n 2 momentissa mainittu vanha yleinen de minimis -asetus on ollut voimassa 31.12.2023 saakka. Siirtymäaika on kuusi kuukautta, jonka aikana kansalliset tukiohjelmat tulee päivittää uuden de minimis asetuksen mukaiseksi. EU:n uusi de minimis -asetus tuli voimaan 1.1.2024. Seuraavassa selostetaan de minimis -asetuksen keskeistä sisältöä:

Vähämerkityksisen tuen enimmäismäärä nousee 1.1.2024 alkaen 300 000 euroon nykyisestä 200 000 eurosta (laskenta kolmen vuoden ajanjaksolta).

Asetusta sovellettaessa huomioon otettava kolmen vuoden ajanjaksoa on arvioitava jatkuvasti.

Jokaisen uuden vähämerkityksisen tuen myöntämisen yhteydessä on otettava huomioon kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana myönnetty vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä.

Näin ollen mikäli tuki myönnetään 15.1.2024, tulee huomioida 15.1.2024 päivämäärästä kolme viimeistä vuotta.²

2.2 Tavoitteet ja lainsäädäntö

Asetusmuutoksella mahdollistettaisiin valtionavustuslain mukaisten valtionavustusten myöntäminen valtiontukena EU:n uutta de minimis -asetusta (EU) 2023/2831 soveltaen. Asetusmuutoksella päivitetäisiin säädökseen sovellettavaa EU:n valtiontukisääntelyä koskeva viittaus.

2.3 Keskeiset ehdotukset ja säädösperusta

Muutosehdotus kohdistuu kansallisen asetuksen 1 §:n 2 momenttiin, jossa EU:n de minimis asetuksen säädösnumero päivitetäisiin. Muutosasetus annettaisiin valtionavustuslain 8 §:n nojalla.

2.4 Vaikutukset

Vain osa kansallisen asetuksen perusteella myönnettävästä avustuksesta olisi EU:n valtiontukisääntöjen mukaista valtion tukea taloudelliseen toimintaan.

Avustusta voidaan myöntää talousarviossa myönnettyjen määrärahojen puitteissa.

Asetusmuutoksella ei olisi ympäristövaikutuksia. Asetus ei aiheuttaisi organisaatio- tai henkilöstövaikutuksia valtionapuviranomaisena toimivassa ELY-keskuksessa tai KEHA-keskuksessa.

Asetusmuutos turvaisi hakijalle mahdollisuuden hakea jatkossakin tukea erityyppisiin hankkeisiin.

2.5 Valmistelu

Asetus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Valmistelun aikana on oltu yhteydessä seuraaviin tahoihin: Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja ympäristöministeriö.

Asetuksen muutoksen teknisluontoisuuden ja vähäisen merkityksen sekä kiireellisyyden vuoksi lausuntokierrosta ei pidetty.

2.6 Voimaantulo

Asetusmuutos on tarkoitettu tulemaan voimaan 17.6.2024.

3 YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 §. Soveltamisala. Pykälän 2 momenttiin päivitetäisiin EU:n uuden de minimis -asetuksen säädösnumero 2023/2831.

Voimaantulosäännös. Asetusmuutos on tarkoitettu tulemaan voimaan 17.6.2024.

² Linkki: <https://tem.fi/ajankohtaista2>, jakso Muutoksia valtiontukisäännössä.